Ankenævnet for Forsikring

Den 29. marts 2017 blev i sag nr. 90224:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Popermo Forsikring g/s
C.F. Tietgens Boulevard 38
5220 Odense SØ

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har rejseforsikring i Popermo g/s. Han klager over, at selskabet har afvist at yde dækning i forbindelse med afbestilling af en rejse på grund af ægtefællens sygdom.

Selskabet har afvist at yde dækning med henvisning til, at den sygdom, der førte til afbestillingen, var til stede, da rejsen blev bestilt. Selskabet har endvidere henvist til, at ægtefællen ikke havde været symptomfri i tre måneder forud for bestillingen af rejsen.

I klagen af 15/12 2016 har klageren bl.a. anført:

> "**Sagsfremstilling**
> *Supplerende redegørelse kan evt vedhæftes som bilag.*
> Sagen vedrører afbestilling af rejse på grund af sygdom, idet min hustru …, fik en skade i ryggen den 15. september 2016 få dage før planlagt afrejse den 22. september 2016.
>
> [Klagerens hustru] har i mange år haft en dårlig ryg med en del smerter (fibromyalgi og kronisk smerter) men har trods disse gener haft en 'normal' funktionalitet. Hen over sommeren 2016 har [klagerens hustru] været mere besværet med flere smerter, men fortsat den normale funktionalitet. [Klagerens hustru] blev undersøgt af egen læge den 26. august 2016, hvor der ikke var mistanke om diskos, men henvist til røngten, der dog ikke viste forandringer, idet svaret på undersøgelsen påviste 'normale' forhold.
> Rejsen blev bestilt den 12. september 2016 til afrejse den 22. september 2016.
> Den 15. september 2016 om morgenen vil [klagerens hustru] bukke sig ind over spisebordet, og fik her et riv i ryggen, der straks giver en voldsom smerte i ryggen. [Klagerens hustru] ringer straks til egen læge og får en henvisning til fysioterapeut, idet hun kan mærke at noget skal ske, hvis vi skal på ferie. Hun får kun een behandling grundet for store smerter.

[Klagerens hustru] undersøges af egen læge den 22. september 2016 og henvises til MR pga. mistanke om diskos, og det bekræftes, at der er en diskos ved L5.
…
Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Vil gerne have erstattet den afbestilte rejse."

Selskabet har i brev af 4/1 2017 til nævnet bl.a. anført:

"**DE FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER**

Af faktura af 12. september 2016 fremgår, at forsikringstager med afrejsedato 22. september 2016 købte en langtidsrejse til [Sydeuropa] for perioden 22. september til 13. oktober 2016 for forsikringstager og dennes ægtefælle. Faktura vedlægges ...

Af lægeerklæring 'Afbestilling af rejse' underskrevet og dateret af [klagerens hustrus] egen læge … den 23. september 2016, fremgår bl.a., at klagers ægtefælle oplyste, at hun havde symptomdebut vedrørende den aktuelle sygdom den 14.-15. september 2016, og at sygdommen var opstået akut. Konsultation fandt sted den 22. september 2016, og klagers ægtefælle fik der stillet diagnosen *rodtryk på 5. nerverod i lænden, højre side.* Symptomerne havde stået på i ugevis, og hun var sat i medicinsk behandling ud over den vanlige medicin, som hun ifølge erklæringen modtog for anden sygdom (fibromyalgi - kronisk smertepatient med fast medicin). Af pkt. 3 fremgår, at klagers ægtefælle tidligere havde haft samme sygdom, og at hun led af mangeårige rygsmerter. Af erklæringen fremgår videre, at der er sket en akut forværring den 14.-15. september 2016. Om rejsens betydning for patienten fremgår, at hun blev ordineret sengeleje 23 timer i døgnet den 22. september 2016, hvor hun var forpint af smerter og ikke kunne sidde. Af pkt. 6 fremgår, at *'hun er set i konsultationen den 26. august 2016 pga rygsmerter. På daværende tidspunkt var der ikke tegn på rodtryk/diskusprolaps. Undersøgelsen 22. september 2016 gør dette'*. Lægeerklæringen vedlægges ...

Af 'Skadeanmeldelse - afbestilling af rejse', fremgår, se pkt. 4, om oplysninger om årsagen til afbestillingen, at *[klagerens hustru] skulle have fået en nerve i klemme i ryggen derved, at hun fik et smæld i ryggen den 14. september 2016 ved at række ind over spisebordet. [Klagerens hustru] kunne mærke noget var galt og kontaktede egen læge samme dag.* Skadeanmeldelsen fremlægges ...

[Klagerens hustrus] SYGEHISTORIK

Vi har modtaget lægelige oplysninger i form af uddrag af journal fra [klagerens hustrus] egen læge. Journalen vedlægges … Af egen læges journal fremgår bl.a. følgende:

Den 14. juli 2016 søgte klagers ægtefælle egen læge for rygsmerter. Der blev samme dag givet recept på smertestillende medicin.

Den 26. juli 2016 fik klagers ægtefælle ny recept på smertestillende medicin.

Den 26. august 2016 rettede klagers ægtefælle på ny henvendelse for rygsmerter uden specifikation. I anamneseoptagelsen anføres det, at hun havde problemer efter et lændehold opstået på ferie i [udlandet]. Hun havde haft det flere gange før men at det plejede at gå væk relativt hurtigt, men denne gang persisterede svære smerter. Videre fremgår, at hun var kronisk rygpatient med smerter siden midt 70-erne, og at hun fast blev behandlet med Tramadol Retard og Sertralin for smerter. Nu kunne hun ikke sidde. Hun vågnede

hver gang hun vendte sig i sengen. Der var ikke neurologiske udfald, men let smerteudstråling til højre ben. Hun fik recept på smertestillende medicin, og der blev sendt henvisning til røntgen.

Den 6. september 2016 forelå svaret fra røntgenoptagelsen. Det er anført, at klagers ægtefælle havde en *'laaang' ryganamnese.* [Klagerens hustru] og egen læge valgte at se (tiden) an.

Af røntgensvaret af 5. september 2016 fremgår, at klagers ægtefælle havde udrettet lumbal lordose og diskrete degenerative forandringer i form af facetledssklerosering og let discusdegeneration. Der sås diskret forsnævring af intervertebralrum på niveau L2/L3 og L3/L4 som kunne være forenelig med moderate discusdegenerative forandringer. Røntgensvaret vedlægges ...

Den 14. september 2016 fik klagers ægtefælle igen recept på smertestillende denne gang Pinex Retard ud over de tidligere omtalte præparater Sertralin og Tramadol samt Klorzoxazon.

Den 15. september 2016 er der igen en henvendelse og det er anført *'Det går ikke ret meget anderledes. Skal på ferie i [Sydeuropa] om en uge. Vil gerne til fys. først.'*. Samme dag fik klagers ægtefælle henvisning til fysioterapeutisk behandling.

Den 19. september 2016 rettede klagers ægtefælle på ny henvendelse. Det er anført, at hun havde været til fysioterapeut 15. september og herefter fik en forværring. Hun fik kun massage. Hun havde haft mange smerter siden, næppe sovet.

Den 22. september 2016 rettede [klagerens hustru] på ny henvendelse til egen læge. Der havde ikke været fremgang. Tværtimod. Hun havde ondt hele tiden. Medicinen hjalp ikke særlig meget. Hun kunne ikke ligge på højre side om natten, og hun sov meget afbrudt. Der var smerteudstråling langs L4/L5 og nedsat følesans i samme område men normal sphincterfunktion. Der var tegn på rodtryk. Hun blev henvist til MR-scanning. Hun ville aflyse den planlagte ferie til [Sydeuropa] samme dag. Samme dag sendte egen læge henvisning til MR-scanning.

Af det efterfølgende forløb fremgår, at hun fortsat var svær at smertedække, og at MR-scanningen viste diskusprotrusion L5/S1 uden tryk på nerver og spinalstenose.

Af MR-scanning fremgår bl.a., at MR-diagnosen var ubetydelig lille central discusprotrusion på niveau L5/S1 og let udrettet lumabl lordose og i øvrigt intet abnormt. På Niveau L5/S1 sås central discusprotrusion uden påvirkning af de nerveliggende nervestrukturere. Der sås lette discusdegenerative forandringer på niveau L3/L4 og L5/S1 uden betydelig forsnævringer af foramina intervertebralia og frit forløb af spinalnerver. MR-svaret fremlægges ...

SAMMENFATNING - FAKTISKE HELBREDSMÆSSIGE OMSTÆNDIGHEDER

Selskabets lægekonsulenter har bedømt sagen.

De vurderer i overensstemmelse med egen læges bedømmelse samt svarene på røntgen- og MR-undersøgelserne, at [klagerens hustru] lider af kronisk dårlig ryg. Der er ifølge egen læges journal tale om en tilstand der daterer sig tilbage til 1970'erne og som bestået

siden da. Der er tale om en lidelse der fluktuerer over tid og er karakteriseret ved perioder med øget symptomtyngde afløst af fredeligere perioder. Dette er helt sædvanligt.

Selskabets lægekonsulenter bedømmer, at tilstanden svarende til ryggen med overvejende grad af sandsynlighed bestod på tidspunktet for købet af ferierejsen den 12. september 2016.

Selskabets lægekonsulenter bedømmer, at gener der er beskrevet på tidspunktet for afbestillingen den 22. september 2016 er forårsaget af den kroniske forudbestående ryglidelse. Generne er ikke relevant væsensforskellige fra [klagerens hustrus] gener forud for købet af ferierejsen, idet som anført der er tale on en lidelser der fluktuerer over tid med perioder med øget symptomtyngde afløst af fredeligere perioder. Rygproblemerne kan med andre ord klinge af i perioder, men var utvivlsomt til stede på selve tidspunktet for købet af ferierejsen. Ryglidelsen var ikke inde i en fredelig periode på tidspunktet for købet af ægtefællernes rejse den 12. september 2016. Tværtimod. Generne persisterede og på tidspunktet for rejsens køb bestod en smertetilstand der medførte, at klagers ægtefælle indtog stærk smertestillende medicin, og hun var blevet henvist til røntgenundersøgelse.

Det er ikke sandsynligt, at der er tilkommet en ny lidelse svarende til ryggen efter købet af ferierejsen.

Det er heller ikke sandsynligt, at tilstanden i en fredelig periode er blevet akut forværret ved en enkeltstående begivenhed den 14. september 2016 som beskrevet af klager i skadeanmeldelsen. Egen læges journal er klar og sammenhængen. Den understøtter ikke oplysningerne i anmeldelsen om en enkeltstående begivenhed, der skulle have forvoldt ny og ikke tidligere kendt smertetilstand i ryggen. Af den lægeerklæring der er afgivet til brug for sagens behandling … fremhæver egen udtrykkeligt, at klagers ægtefælle siden 1975 har lidt af mangeårige rygsmerter og at hun, jf. pkt. 6 i erklæringen, blev set i konsultationen den 26. august 2016 *på grund af disse rygsmerter*, idet der dog ikke på daværende tidspunkt var tegn på rodtryk / diskusprolaps. At der tilkom sådanne efter den 12. september 2016 kan ikke føre til et andet resultat, da der er tale om samme og dermed en forudbestående sygdom der var symptomgivende på tidspunktet for købet af ferierejsen.

SESLSKABETS SYNSPUNKTER VEDRØRENDE DÆKNING

Klagers ægtefælle har en flerårig ryganamnese. Klagers ægtefælle er kronisk rygpatient siden 1970'erne og hendes ryglidelse fluktuerer over tid med perioder med øget symptomtyngde afløst af fredeligere perioder. I journalen fra praktiserende læge er det den *26. august 2016* noteret, at klagers ægtefælle havde persisterende svære smerter og havde haft den siden i hvert tilfælde juli samme år. Hun kunne ikke sidde, og hun vågnede hver gang hun vendte sig i sengen. Der var allerede da, uagtet manglende neurologiske udfald, smerteudstråling til højre ben og tilstanden var af en sådan karakter, at der blev udskrevet stærk smertestillende medicin og henvist til røntgen.

Klagers ægtefælle henvendte sig i den efterfølgende periode flere gange for at få udskrevet mere stærk smertestillende medicin, da hun ikke var smertedækket. Hun var ikke symptomfri og den 15. september 2016 er det i egne læges journal bl.a. anført: *'Det går ikke ret meget anderledes'*.

Klagers rejse er bestilt den 12. september 2016. Inden da var klagers ægtefælle ikke rygrask. Den bestående kroniske ryglidelse var symptomgivende. Klagers ægtefælle fik i ugerne op til købet af ferierejsen udskrevet stærk smertestillende medicin for tilstanden

svarende til ryggen. Klagers ægtefælle var forpint, hun kunne ikke sidde, og hun vågnede hver gang hun vendte sig i sengen. Der er ikke i egen læges journal notater om en ny akut tilstand (sygdom) opstået efter den 12. september 2016. Der er intet i de lægelige akter der understøtter, at der skulle være tale om en ny sygdom. Der er tale om samme sygdom (tilstand svarende til ryggen) og den bestod forud for købet af rejsen. Det er når henses til de faktiske omstændigheder, herunder tilstanden i tiden fra den 14. juli 2016, klager der skal bevise, at der er tale om en ny sygdom der intet har med den bestående sygdom at gøre. Klager kan ikke føre dette bevis.

Af forsikringsbetingelsernes pkt. 8.1.3.3 fremgår, at forsikringen dækker afbestilling på grund af sygdom eller tilskadekomst, hvor en læge har dokumenteret, at det er uforsvarligt at rejse, fordi det kan forværre sygdommen / tilskadekomsten væsentligt eller i øvrigt skade helbredet alvorligt.

Af forsikringsbetingelsernes pkt. 8.2.1 fremgår, at forsikringen *ikke dækker afbestilling i tilfælde af sygdom der er kendt.* Når den sygdom der er årsag til afbestillingen var til stede på tidspunktet da første depositum for rejsen blev betalt dækkes ikke, *uanset, der ikke er stillet en endelig diagnose og uanset sygdommen alene har udvist symptomer eller er under udredning.*

Af pkt. 8.2.1.1 fremgår, at er der tale om kendt sygdom da dækkes afbestilling alligevel men kun for så vidt der inden for 3 måneder forud for første depositum for rejsen ikke har været symptomer på sygdommen.

Efter en gennemgang af sagen må det lægges til grund, at der ikke er tale om akut sygdom som defineret i forsikringsbetingelserne. Der er tale om en *kendt forudbestående symptomgivende sygdom* jf. pkt. 8.2.1. Den sygdom der er årsag til at klager afbestilte ferierejsen var til stede på tidspunktet for købet af ferierejsen den 12. september 2016. Dækningsundtagelsen finder også anvendelse selvom klagers ægtefælle ikke den 12. september 2016 havde 'fulminante' symptomer på eller var diagnosticeret med en diskusprotusion.

Klagers ægtefælle har ikke, jf. pkt. 8.2.1.1 været symptomfri i 3 måneder forud for bestillingen af ferierejsen. Klagers ægtefælle konsulterede egen læge flere gange inden købet af ferierejsen, og hun blev smertebehandlet for den kendte forudbestående sygdom. Den tilstand der førte til at egen læge frarådede rejsen er den samme tilstand som klagers ægtefælle søgte egen læge for i perioden fra juli 2016 og frem, herunder den tilstand der bestod den 12. september 2016, da rejsen blev bestilt. Der er intet lægeligt belæg for, at der er tale om en ny og af den bestående sygdom uafhængig tilstand.

På den baggrund fastholder vi, at der ikke er grundlag for at kritisere selskabets afslag på at yde dækning for afbestillingen af rejsen."

Klageren har i brev af 19/1 2017 til nævnet hertil bl.a. anført:

"Det kan bekræftes at [klagerens hustru] har været kronisk smerteplaget igennem mange år og har fået stillet fibromyalgi diagnose for en del år siden. Smertegraden kan i perioder veksle og være tiltagende, hvilket har været tilfældet hen over sommeren med en øget grad af smertedækning. Den tilstand har været 'normalen' i mange år og har ikke været til hinder for rejser. Det kan derfor afvises, at den tilstand, der begrundede afbuddet, var til stede på tidspunktet for bestilling af rejsen, som Popermo bemærker i afsnit 3 side 3/5. Dette bekræftes af lægens undersøgelse den 26. august, hvor der ikke findes tegn på rod-

tryk/diskos, som der helt klart gør ved lægens undersøgelse den 22. september, hvor der er tydelig symptomer på rodtryk og mistanke om en diskos bevist ved MR-scanningen af 30. september 2016.

Selv om [klagerens hustru] har været smerteplaget i mange år, har der aldrig tidligere været et anfald af diskosudposning i forbindelse med en dårlig periode, hvorfor Popermo's påstand om en sammenhæng må afvises jf. afsnit 4 side 3/5.

Videre i samme afsnit anføres ' Generne er ikke relevant væsensforskellige…...' Dette er netop den helt væsentlige og afgørende forskel, at der aldrig igennem adskillige år har været påvist rodtryk eller lægeligt givet udtryk for mistanke om diskos, ligesom smertegraden har været markant forøget.

Bilag … side 2 egen læges udfyldelse af skadesanmeldelsen:

Egen læge afkrydser JA til en akut forværring.

Egen læge afkrydser NEJ – tidligere haft symptomer på samme sygdom……

Egen læges undersøgelse den 26. august 2016 - der konstateres tiltagende smerter i den generelle smerteplagede tilstand, men ingen tegn på rodtryk/diskos og dermed mulighed for den normale aktivitet og rejseaktivitet.

Egen læges undersøgelse den 22. september 2016 - efter et knæk i ryggen den 14. september 2016, konstateres der voldsom forøget smertetilstand med meget besværede bevægelser og mange smerter ved lægens undersøgelse, hvor der konstateres rodtryk og mistanke om diskos. Herefter henvises der til MR-scanning, hvor der påvises en diskosprolaps. Smertetilstanden efter den 14. september er så markant væsentlig anderledes og betyder sengeleje i hovedparten af døgnets timer, og som gør enhver rejseaktivitet umulig."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, herunder lægejournalen.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**8.1 Forsikringen dækker**

8.1.1 Med indtil 100.000 kr. pr. rejse og maksimalt den del af rejsens pris, der ikke refunderes ved afbestilling der, hvor rejsen er købt (normalt rejsens pris inkl. afgifter), når rejsen ikke kan påbegyndes på grund af en forsikringsbegivenhed, jf. punkt 8.1.3.
…
8.1.3 Forsikringsbegivenheder er, når en sikret ikke kan begynde rejsen på grund af
…
8.1.3.2 Sygdom eller tilskadekomst, hvor en læge har ordineret sengeleje for
- Sikrede
- En sikret på samme rejsebevis
- Rejseledsager på samme rejsebevis, hvis sikrede ellers skulle rejse alene

8.1.3.3 Sygdom eller tilskadekomst, hvor en læge dokumenterer, at det er uforsvarligt at rejse, fordi det kan forværre sygdommen/tilskadekomsten væsentligt, eller i øvrigt skade helbredet alvorligt for

- Sikrede
- En sikret på samme rejsebevis
- Rejseledsager på samme rejsebevis, hvis sikrede ellers skulle rejse alene

…

8.2 Forsikringen dækker ikke

8.2.1 kendt sygdom/tilskadekomst
Når den sygdom eller tilskadekomst, der er årsag til afbestillingen, var til stede på tidspunktet, da første depositum for rejsen blev betalt, uanset om der ikke er stillet en endelig diagnose, og når sygdommen eller tilskadekomsten alene har udvist symptomer eller er under udredning.

8.2.1.1 Forsikringen dækker dog

Når den sygdom eller tilskadekomst, der er årsag til afbestillingen - inden for tre måneder før første depositum for rejsen er betalt - ikke har

- Udvist symptomer
- Givet anledning til lægebesøg udover almindelig kontrol
- Medført ændring i medicinering eller medført hospitalsindlæggelse"

Nævnet udtaler:

Klager bestilte og betalte en rejse til sig og sin ægtefælle den 12/9 2016 til afrejse den 22/9 2016. Han afbestilte rejsen den 22/9 2016, og af anmeldelsen til selskabet fremgår, at ægtefællen den 14/9 2016 havde fået et smæld i ryggen med voldsomme smerter og ved undersøgelse hos egen læge den 22/9 2016 var blevet ordineret sengeleje på grund af mistanke om diskusprolaps.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at den sygdom, der er årsag til afbestilling af ferierejsen, var til stede på tidspunktet for købet af ferierejsen, og at ægtefællen ikke havde været symptomfri i tre måneder forud for bestilling af ferierejsen. Der er ifølge selskabet ikke i egen læges journaler notater om en ny akut tilstand (sygdom) opstået efter den 12/9 2016.

Klageren har anført, at ægtefællen har været kronisk smerteplaget i mange år, og at smertegraden i perioder kan veksle og være tiltagende, og at denne tilstand har været "normalen" i mange år og ikke har været til hinder for rejser. Der har aldrig været et an-

fald af diskusudposning i forbindelse med en dårlig periode, og ved egen læges undersøgelse den 22/9 2016 konstateres der voldsom forøget smertetilstand med meget besværede bevægelser. Klageren har endvidere anført, at smertetilstanden efter den 14/9 2016 var så markant væsentlig anderledes og betød sengeleje i hovedparten af døgnets timer og gjorde enhver rejseaktivitet umulig.

Det fremgår af lægejournalen, at ægtefællen forud for bestillingen af rejsen den 12/9 2016 havde konsulteret læge den 14/7, 26/7 og 26/8 for svære rygsmerter og havde fået udskrevet stærk smertestillende medicin ud over sin sædvanlige medicinering. Den 6/9 2016 kom der svar på røntgenundersøgelse, og lægen har noteret, at svaret egentlig er rimeligt, og at man vælger at se tiden an på grund af den lange ryganamnese. Den 14/9 2016 fik ægtefællen et smæld i ryggen. Det fremgår af lægenotat fra den 15/9 2016, at "Det går ikke meget anderledes", og at hun fik en henvisning til fysioterapibehandling. Tilstanden blev forværret, og hun blev undersøgt hos egen læge den 22/9 2016, hvor hun blev ordineret sengeleje og henvist til MR skanning på grund af mistanke om diskusprolaps. Den senere MR skanning påviste en diskusprotusion L5/S1 uden tryk på nerver.

Det følger af forsikringsbetingelsernes punkt 8.2, at forsikringen ikke dækker sygdom, der er årsag til afbestillingen, og som var til stede på tidspunktet, da første depositum for rejsen blev betalt. Forsikringen dækker dog, hvis sygdommen inden for tre måneder før første depositum ikke har givet anledning til lægebesøg udover almindelig kontrol.

Efter en gennemgang af sagen - herunder ægtefællens lægejournal - finder nævnet, at afbestillingen er undtaget fra dækning efter forsikringsbetingelsernes punkt 8.2.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at ægtefællens ryglidelse - der på tidspunktet for bestillingen og betalingen af rejsen i to måneder havde bestået af svære smerter, som ægtefællen havde konsulteret læge for og fået udskrevet stærk smertestillende medicin for – må anses for at være årsagen til, at rejsen blev afbestilt.

Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Det, som klageren har anført – herunder at ryglidelsen efter bestillingen af rejsen var blevet til en diskusprotusion L5/S1 uden tryk på nerver - kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand